Erşahin, İ. (2026). Karacaoğlan Tapşırmaları Bağlamında Halk Şiirinde Tekrarlı Anlatım. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 26, 31-39.

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

ISSN: 2687-5675

Sayı/*Issue* 26 (**Eylül**/*September* 2026), s. 31-39
Geliş Tarihi-*Received*: 08.07.2026
Kabul Tarihi-*Accepted*: 30.09.2026
Araştırma Makalesi-*Research Article*
DOI: 10.5281/zenodo.21507939

Karacaoğlan Tapşırmaları Bağlamında Halk Şiirinde Tekrarlı Anlatım

Repetitive Narration in Folk Poetry in the Context of Karacaoğlan's Tapshırmas

İbrahim ERŞAHİN*

Öz

Anlatımda tekrar, çok köklü ve yaygın bir tutum olarak kullanılagelmiştir. Söz konusu anlatım tutumu ayrıca tekrir/yineleme olarak adlandırılan bir söz sanatını da oluşturur. Bu durum halk edebiyatı ürünlerinde daha fazla yoğunluk arz eder. Halk şiiri de bundan bolca nasibini almıştır. Halk şiiri metinleri bu bakımdan kimi zaman halkbilimciler kimi zaman da dilbilimciler tarafından inceleme konusu yapılmıştır. Söz konusu çalışmalarda tekrar unsurları, kullanım çeşitleriyle sınıflandırılıp değerlendirilir. Bu ürünlerin üslup (anlatım) bağlamlı olarak değerlendirmelerine de rastlanır. Bu tarz şiirde de her gelenekli şiirde olduğu gibi tapşırmak (mahlas söylemek) temel bir uygulama olarak varlık gösterir. Geleneğe ait diğer uygulamalar gibi mahlas kullanmak da bir ustalık göstergesidir. Çok yaygın kalıplar/şablonlar yanında kişiye ya da ekole özgü olabilecek kullanımlarda görülür. Karacaoğlan, Türk şiirinin önde gelen simalarından biridir. Tarihsel ve biyografik kimliğinden öte bugün halk şiirinde bir tarzın adı olarak varlığını sürdürmektedir. Bu tarz, diğer özellikleri yanında özgün tapşırma örnekleriyle de kendini gösterir. Bu çalışmada belli bir tekrar yapısının Karacaoğlan şiiri ve bu şiirdeki Karacaoğlan mahlasıyla birlikteki kullanımı değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halk şiiri, anlatım, tekrar, Karacaoğlan, mahlas.

Abstract

Repetition in narrative has been a deeply rooted and widespread practice. This narrative approach also constitutes a figure of speech called repetition. This is more prevalent in folk literature, and folk poetry has been heavily influenced by it. Folk poetry texts have therefore been studied by folklorists and linguists alike. In these studies, elements of repetition are classified and evaluated according to their usage. Evaluations of these works within a stylistic (narrative) context are also encountered. In this style of poetry, as in all traditional poetry, the act of "tapşırmak" (naming a pen name) is a fundamental practice. Like other traditional practices, using a pen name is a sign of mastery. While very common patterns/templates are observed, there are also uses that may be specific to an individual or school of thought. Karacaoğlan is one of the leading figures of Turkish poetry. Beyond his historical and biographical identity, he continues to exist today as the name of a style in folk poetry. This style, among other characteristics, manifests itself through its unique examples of "tapşırmak." This study evaluates the use of a specific repetitive structure in Karacaoğlan's poetry and its association with the pen name Karacaoğlan.

Keywords: Folk poetry, narration, repetition, Karacaoğlan, pseudonym.

* Dr. Öğr. Üyesi, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Halk Edebiyatı Anabilim Dalı, e-posta: ibrahimersahin@ksu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2514-1662.

Giriş

"Halk edebiyatının anonim ve ferdi olarak hece ve aruz ile meydana getirilmiş ve genellikle saz ile icra edilen manzum eserleri" (Erşahin, 2011, s. 166) olarak tanımlanan halk şiiri, yüzyıllar boyunca sözlü gelenek içinde yoğrularak şekillenmiş, kendine has kuralları, estetik değerleri ve anlatım kalıpları olan köklü bir edebi gelenektir. Bu gelenek içerisinde yetişen adı bilinen ve bilinmeyen halk şairleri, duygu ve düşüncelerini belirli kalıp yapılarla dile getirirken güçleri nispetinde kendilerine özgü tutumlar da geliştirmişlerdir.

Halk şiirinin çokça dile getirilmiş anlatım özellikleri bulunmaktadır. Bunlar daha çok biçimsel özellikler olarak ifade edilmiş, bazı çalışmalarda da "anlatı/üslup" başlıklarıyla müstakil olarak değerlendirilmiştir.

Konu hakkındaki çalışmalarda büyük ölçüde gelenekte oluşmuş adlandırmalar dahilinde değerlendirmeler yapılsa da kimi zaman da birbiriyle karşıtlık oluşturan ve farklı kıstaslarla değişik konumlandırmaların yapıldığı görülür.[1]

Halk şiirinden söz eden kaynak eserlerde genellikle dilin durumu, hazır ve tekrarlı kalıp yapılar ve daha çok da içerik bağlamlı değerlendirmeler yer almakla beraber anlatım/üslup özellikleri üzerinde yeterince durulmadığı görülür (Özdemir-Apaydın, 1995, s. 5-6). Halbuki anlatım/üslup temelli çalışmalara da ihtiyaç olduğu açıktır.

Halk şiirinin anlatım özellikleri olarak şu hususlar ifade edilebilir:

1. Oluşumunda özel muhit/ortam (halk hayatının iş, eğlence, vb. ortamları, aşık ortamları, dini ortamlar) bulunması

2. Söz: Büyük ölçüde sözlü olarak (sonradan yazılı ve elektronik de) oluşma ve yayılma

3. Dil: Konuşma dili-mahalli dil kullanımı

4. Tapşırma (Mahlas kullanımı)

5. Başlıksızlık (Tematik başlık kullanmama)

6. Müzikle birliktelik

7. Vezin kullanımı

8. Kafiye kullanımı

9. Belli yapısal kalıpların kullanımı

10. Formları teşkil eden belli birimlerin (mısra, beyit, dörtlük) kullanımı

11. Anlatımda tekrar kullanımı

12. Formel niteliğinde kimi vurgu sözleri

Türk halk şiirini anlatım yönüyle ele alan bir araştırmacı (yukarıda dile getirilenler arasında da görüleceği gibi) bu şiirde kullanılan ve tekrarlanan hazır kalıpların gerekliliğini fark edecektir. "Bunlar, söyleyicinin dağarcığında bulunan ve gerektiği zaman çıkarılıp kullanılan hazır gereçlerdir. Sözlü bir edebiyatın bu türden hazır söz malzemelerine ihtiyaç duyması olağandır." (Boratav, 1982, s. 366). Çünkü bu ürünler, çoğu zaman üzerinde uzunca düşünme imkân olmaksızın oluşturulan eserlerdir. Bu da böylesi hazır kalıpların bulunmasını gerekli kılmaktadır (Özdemir-Apaydın, 1995, s. 6).

[1] Konu hakkında detaylı bilgi için kaynakçada yer alan kaynak eserlere bakılabilir.

Haklarında kimi zaman olumsuz değerlendirmeler de yapılan kalıplaşma ve tekrarın bir anlatım zenginliği olarak değerlendirilmesi gerekir (Özdemir-Apaydın, 1995, s. 14).

Konu hakkında bir sınıflandırma yapan Özdemir ve Apaydın, üsluba ilişkin kalıplaşmayı iki grupta değerlendirir: 1. Doğrudan doğruya görüntüye (söze) bağlı olan kalıplaşma. (Bu da kendi içerisinde a. Söz Kalıplaşması-Hazır Söz kalıpları b. Tekrarlı kalıplar c. Dize kalıplaşmasıca. Bir dizelik kalıplaşmalar cb. İki dizelik kalıplaşmalar c. Üç ya da daha fazla dizelik kalıplaşmalar d. Bent kalıplaşması şeklinde detaylanır) 2. Anlamla ilgili kalıplaşma olup halk şairi ya da türkü yakıcının sadece hazır söz malzemelerinden yararlanmayıp güzel, sevgili, gönül, felek gibi kavramları dile getirişte de ortak kalıplarını kullanıyor olmasıdır. Bu da Halk Şiiri üslubunun bir başka dikkat çekici özelliğidir (Özdemir-Apaydın, 1995, s. 6).

1. Terminoloji ve Yöntem

Bu çalışmada temel yaklaşım Milman Parry ve Albert B. Lord'un ortaya koyduğu "Sözlü Formül Kuramı"nın ana fikrini teşkil eden halk edebiyatının sözlü geleneğindeki anlatımda "sözlü kalıplar/formüller" bulunduğu (Aksoy Sheridan, 2011, s. 74); bunun da halk şiirinde kendi doğasına uygun şekilde yer bulduğu; kimi durumda bunun şairin kişisel tutumuyla oluşan üslup/anlatım özelliğinin bir parçası olarak da ortaya çıkabildiğidir.

Bu bağlamda "Karacaoğlan'ın Mahlas kullanım şekli üslubunun bir parçası mıdır?" ve "Mahlasın hem öncesinde ve hem de sonrasında tekrar edilen sözcüklerle birlikte kullanılması Karcaoğlan'da sıkça rastlanan bir tutum mudur?" sorularına cevap aranacaktır.

-Anlatım Tutumu-Üslup: Üslup, sanatçıya, türe/tarza, döneme has olarak genel tutumdan ayrılan anlatım inisiyatifi olarak tanımlanır. Anlatım tarzı, tutumu olarak da anılır (Erşahin, 2011, s. 346). Burada sözlü kültür geleneği içinde var olan halk şairinin özel konumunu belirtmekte de yarar vardır. Zira o entelektüel nitelikli edebiyatta olduğu gibi bütünüyle bireysel/ferdi bir sanatçı değil, sözlü kültür geleneğinde başkaca isimsiz kişilerinin de inisiyatif kullanarak adına dahil olduğu bir "etiket kişi" veya "tip" durumundadır (Aksoy-Sheridan, 2011, s. 74).

-Tekrar-Tekrir-Yineleme: Tekrir, duygu ve düşünceyi pekiştirmek, ritmi güçlendirmek ve ahenk sağlamak amacıyla belirli kelime ya da kelime gruplarının yinelenmesidir (Kaya, 2007, s. 719). Tekrir/yineleme halk şiirinde özellikle vurgu-pekiştirme işlevli olarak yer bulmaktadır.

-Mahlas-Tapşırma: Halk şiirinde "tapşırma" olarak da anılan mahlas, şairlerin şiirde kullandıkları takma adlarıdır. (Erşahin, 2011, s. 346). Temel işlevi şair kimliğini ortaya koymak olan bu uygulama, geleneğin en belirgin yapı taşlarından biri olarak karşımıza çıkar. Şair, mahlasını kullanarak hem şiirin kendisine ait olduğunu belirtir hem de dinleyiciye doğrudan seslenir. (Kaya, 2007, s. 459) Mahlaslar bazen şairin karakterini, bazen doğduğu yeri, bazen de manevi kişiliğini yansıtır. Ayrıca bazı halk şairleri, ustaları veya tasavvufi önderleri tarafından kendilerine verilen mahlasları kullanmışlardır. Şair, seçtiği ya da pirinden aldığı bu ismi adeta bir "üslup gömleği" gibi giyer. Mahlaslar, şairin şiirlerinde takınacağı edebi tavrın ilk sinyalidir. Bu durum mesela Dertli'nin şiirlerinde hüzün, sitem ve toplumsal eleştiri; Dadaloğlu şiirinde bir kavga üslubu olarak önceden kendini duyumsatır. Bu nedenle halk şiirinde şairin üslubu ile mahlasını kullanış biçimi arasında güçlü bir ilişki bulunmaktadır.

2. Karacaoğlan'ın Mahlas Kullanımında Tekrar

Türk halk şiirinde tekrir/tekrar çeşitli tiplerde görülür. Ayrıca birer tekrar ifadesi olarak formel niteliğindeki kalıpların kullanılması yaygın bir anlatım özelliğidir. Bununla beraber formel ifadelerin tekrarlı kullanımında bazı özel tutumlara da rastlanır. Bunlardan birisi bir sözcüğün mahlasın hem öncesinde hem de sonrasında ikileme niteliğinde tekrar edilmesidir. Bu ise başka şairlerde sınırlı örneklerine rastlanabilse de bir üslup özelliği olarak özellikle Karcaoğlan'da (ya da onun adıyla etiketlenen söyleyiş tarzında) görülür.

2.1. Karacaoğlan üslubu

Çokça dile getirilmiş bir yargı olarak Karacaoğlan Türk halk şiirinde bir zirvedir (Rayman, 1990, s. 217). Bunu okul/ekol olarak ifade edenler de vardır (Başgöz, 1977, s. 12

O bir söyleyiş üslubunun/tarzının adıdır. Bu tarzıyla tema olarak belli bir alanda durduğu gibi dile getirdiği şeyi ifade etmede de geleneğin gereklerinin ötesinde kendine özgü bir tutum sergilemiştir. İşte bu tutum "Karacaoğlan üslubu" alarak adlandırılır.

Bülent Arı, "O, şiirlerinde pek çok ikileme kullanmıştır. Bunlar, şiiri daha coşkulu, daha hareketli bir hale getirmek amacıyla kullanılmış olsa gerektir." yargısında bulunur (Arı, 1992, s. 129).

Tuncer Gülensoy, Karacaoğlan üslubuyla ilgili olarak "heniadium" (aynı, benzer anlamdaki kelimelerin yan yana kullanılması) kavramından söz ederek şiirinde kullandığı huri-melek, koç-yiğit, edepli-utlu, ak-beyaz, gök-kır, leb-dudak, hepisi-kamusu örneklerini verir. (Gülensoy, 1991)

Ersin Özden, Karacaoğlan'ın Şiirlerinde Edebî Sanatlar adlı çalışmasında Karacaoğlan şiirinden "tekrir sanatı" için aşağıdaki örnekleri (M. Cumbur metni) tespit etmiştir (Özden, 2000, S. 60):

"Var ol yürü var ol yürü" (s. 88-6)

"Perişan gönlüm perişan" (s. 105-23)

"Yollar ben olsam ben olsam" (s. 126-44)

"Benler ben olsam ben olsam" (s. 126-44)

"Tutan ben olsam ben olsam" (s. 126-44)

"Aman hey Allah'ım aman /Ne aman bilir ne zaman" (s. 131-49)

"Sana bir ben gerek bir ben" (s. 138-56)

"Erisin dağların karı erisin" (s. 324-237)

"Dön beri dön beri yüzün göreyim" (s. 407-320)

Bilgisayar ve yapay zekâ destekli bazı yeni çalışmalarda içerik yanında dil ve üslup açısından da (kullanılan dil yapılarına ve kelime dağarcığına dair) birtakım çıktılar mevcuttur (Coşkun, 2025, s. 63).

2.2. Karacaoğlan'ın mahlas kullanımı

Mahlas kullanımı gelenekli şiirlerin temel bir uygulaması olarak halk şiirinin ferdi eserlerinde de bulunan olmazsa olmaz bir özelliktir. Kendisinin bizzat bu mahlası alışıyla ilgili tahmin ve yorumların ötesine geçecek bilgi bulunmamaktadır.

Gerekçesi kara/esmer bir oğlan/genç (en azından gençliğinde almış olduğu ve ileri yaşlarda da bundan vazgeçmediği söylenebilir.) oluşu olan mahlasıyla şairin bu

mahlasını gelenek, şiirin/mısraın durumu, söz dağarcığı ve sözü kurma/söyleme ustalığı gibi etkenlerle çeşitli şekillerde kullandığı bilinir. Bu kullanımda diğer şairlerle benzerlik taşıyan yönler bulunması zaten gerekli olan bir durumdur. Bunun yanında kendine özgü sayılabilecek tutumları da vardır.

Konuya dil incelemesi yönüyle yaklaşan Naciye Yıldız'ın tespitlerine göre Karacaoğlan tapşırmalarında alt kullanımlarındaki çeşitlemeler dışında 15 model söz konusudur:

I. Karac'oğlan/ der ki/ ile başlayan kalıplar

II. Karac'oğlan/ der/ ile başlayan kalıplar

III. Karac'oğlan/ der de/ ile başlayan kalıplar

IV. Karac'Oğlan/ da/ der ile başlayan kalıplar

V. Der ki/ Karac'Oğlan/ ile başlayan kalıplar

VI. Karac'Oğlan/ eydür/ ile başlayan kalıplar

VII. Karac'Oğlan/ söyler/ ile başlayan kalıplar

VIII. Karac'Oğlan/ diyor/ ile başlayan kalıplar

IX. Hey der/ Karac'Oğlan/ ile başlayan kalıplar

X. Sadece Karac'Oğlan Kullanılan Kalıplar

XI. Der/ Karac'Oğlan/ ile başlayan kalıplar

XII. Der/ Karac'Oğlan/ da/ ile başlayan kalıplar

XIII. Karac'Oğlan/ ile başlayan kalıplar

XIV. Karac'Oğlan/ eder/ ile başlayan kalıplar

XV. Karac'Oğlan/ hey der/ ile başlayan kalıplar (Yıldız, 2011, s. 52-59).

Bu veriyi sadeleştirecek olursak şöyle bir tasnif karşımıza çıkmaktadır:

A.Beyan İfadesi Bakımından

1. Demek/söylemek/ayıtmak gibi beyan ifadesiyle kullanılanlar (-demek (1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 15) -söylemek (7) -eyitmek/ayıtmak (6, 14))

2.Beyan ifadesi olmadan kullanılanlar (10, 13)

B. Ünlem Bakımından

1. Ünlemli olanlar (9, 15)

2. Ünlemsiz olanlar (diğerleri)

3.3. Karacaoğlan'ın Tekrar Özellikli Mahlasları

Edebiyatta yaygın bir anlatım tutumu olan ve bu haliyle bir söz sanatı oluşturan tekrar, yaygın kullanım tipleri yanında daha özel görümleriyle de karşımıza çıkar.

Yukarıdaki modellemede göründüğü üzere mahlasın kendisi bir kalıp ve tekrar unsuru olduğu kadar beraberinde başka kalıp ve tekrar unsurlarının kullanılması da söz konusudur. Ayrıca bunların ötesinde "kişisel üslup özelliği" olarak değerlendirilecek kimi kalıp ve tekrar uygulamaları da görülür.

Bunlardan birisisini Karacaoğlan'ın şiirlerinde görürüz. Karacaoğlan mahlasını kullanırken bunu ustalığını da gösterir şekilde çeşitli biçimlerde yapar. Bunlardan biri de mahlasının önüne ve sonuna aynı tekrar sözcüklerini koyarak kullanmasıdır.

Saim Sakaoğlu metni (2004) üzerinden yapılan taramada Karacaoğlan'ın 50'ye yakın şiirinde bu şekilde tapşırdığı görülür. Naciye Yıldız'ın çalışmasında bu türden 39 kullanım yer almaktadır (Yıldız, 2011, s. 51-59). Bizim tespit ettiğimiz mahlas sayısı 47 olup (47 şiirde) bunun 5'i aynı türden unsurların tekrarı olduğundan çeşit olarak 42 adet tekrar özellikli mahlastan söz edilebilir.

Bunlar şu şekildedir:

-Ağlar Karac'oğlan ağlar (405/601-602)

-Alemi de Karac'oğlan alemi (228/507)

-Aman Karac'oğlan aman bunaldın (60/415)

-Amanın da Karac'oğlan amanın (229/507-508)

-Aşinada Karac'oğlan aşina (153/467)

-Bele Karac'oğlan bele (51/410)

-Buyur Karac'oğlan buyur (420/609)

-Çağır Karac'oğlan çağır (197/489)

-Çağır Karac'oğlan çağır (240/513)

-Çağır Karac'oğlan çağır (156/468-469)

-Çağır Karac'oğlan çağır (272/530)

-Çoştu Karac'oğlan çoştu (107/441)

-Eşeli de Karac'oğlan eşeli (285/536-537)

-Fakir Karac'oğlan fakir (294/541)

-Fani Karac'oğlan fani (348/571-572)

-Fanisin de Karac'oğlan fanisin (57/413-414)

-Farı Karac'oğlan farı (72/422-423)

-Fenadan da Karac'oğlan fenadan (330/561)

-Fenasında Karac'oğlan fenasın (252/519)

-Hadini de Karac'oğlan hadini (489/645)

-Hani Karac'oğlan hani (87/430)

-Has derdin de Karac'oğlan has derdin (69/420-421)

-Hazeli hey Karac'oğlan hazeli (223/504-505)

-Hazere de Karac'oğlan hazere (96/435-436)

-Hecine de Karac'oğlan hecine (413/605-606)

-Heman ol da Karac'oğlan heman ol (201/492)

-Hemende Karac'oğlan hemene (267/527)

-Karadan da Karac'oğlan karadan(171/476)

-Mardin'den de Karac'oğlan Mardin'den (8/386)

-Medine de Karac'oğlan Medine (309/549-550)

-Mestanedir Karac'oğlan mestane (164/472-473)

-Meste Karac'oğlan meste (142/461)

-Mestine hey Karac'oğlan mestine (452/626-627)

-Mestine de Karac'oğlan mestine (387/591-592)

-Metin Karac'oğlan metin (351/573)

-Naçar Karac'oğlan naçar (14/389-390)

-Naçar Karac'oğlan naçar (393/595-596)

-Nazlı Karac'oğlan nazlı (480/641)

-Ne imiş Karac'oğan ne imiş (41/404-405)

-Öğer Karac'oğlan güzeli öğer (239/512-513)

-Öğer Karac'oğlan sevdiğin öğer (312/551)

-Sırçaş Karac'oğlan sırçaş (342/568)

-Söyler Karac'oğlan söyler (279/533-534)

-Şeşine de Karac'oğlan şeşine (454/627-628)

-Uyan Karac'oğlan gafletten uyan (488/645)

-Yangın Karac'oğlan yangın (300/544-545)

-Yaşa Karac'oğlan yaşa (422/610-611)

Öncelikle bu anlatım yapısının/modelinin Karacaoğlan'a özgü olduğu söylenebilir. Önde gelen bir grup halk şairinin metinleri üzerinde tarafımızdan yapılan küçük çaplı bir taramada sınırlı sayıdaki bazı tekil kullanımlar dışında Karacaoğlan boyutunda bir kullanım tespit edilmemiştir. Bu konuda kesin bir yargıya varabilmek için büyük çaplı taramaların gerekli olduğu açıktır.

Diğer taraftan buradaki kullanımdaki tekrar unsurları dilbilgisi literatüründeki adıyla "ikileme" özelliği gösterir. Bununla beraber Türkçede kalıp olarak kullanılan ikilemeler olmayıp yalnızca biçimsel olarak bu özelliktedir (Yıldız, 2011, s. 57).

Ayrıca bu yapıdaki bir mısra şeklen tamamlanmış bir cümle özelliği gösterse de estetik olarak sonra gelecek mısralar için hazırlayıcı işleviyle geniş bir cümle için bir parça ya da ön kısım durumundadır. Karacaoğlan'ın bu kullanımla bir söyleyiş hazırlığında olduğu, bitmek üzere olan şiir için güçlü bir vurgu oluşturmak istediği de söylenebilir. Anlamın bu tür vurgulu söyleyişlerle desteklenmesinin de muhatap nezdindeki etkisini artırdığı bilinir.

Konunun diğer bir boyutu da söz estetiğidir. Naciye Yıldız, Karacaoğlan'ın bu tür bir anlatınla bir söyleyiş güzelliği yakaladığını (Yıldız, 2011, s. 57) ifade eder.

Bir başka husus da bu söyleyiş yapısının/modelinin tekrar sözcükleri açısından da (isim, fiil), vezin çeşitleri açısından da (hem 8 hem 11 hece) farklılık göstermesidir.

Mahlas mısralarının esas alındığı bu kısıtlı örnekler bile Karacaoğlan'ın dili kullanmaktaki ustalığını gösterir mahiyettedir. (Yıldız, 2011, s. 57) Ayrıca bütün bunlar söz konusu tekrar uygulamasının Karacaoğlan'ın bir üslup özelliği olduğunu söylemek için yeterlidir. Bu özelliğin yalnızca ona ait olup olmadığı meselesine geldiğimizde ise yukarıda belirtildiği üzere şartlı bir "evet" cevabı vermek istiyoruz.

Sonuç

Türk halk şiiri, kendine has kuralları, estetik değerleri ve anlatım kalıpları olan köklü bir edebi gelenektir. Bu gelenek içerisinde yetişen halk şairleri, duygu ve düşüncelerini belirli kalıp yapılarla dile getirir. "Sözlü Formül Kuramı"nda da dile getirilen "sözlü kalıplar/formüller"in halk şiirindeki varlığı belirgin olmakla beraber, kimi durumda bunun şairin kişisel tutumuyla oluşan üslup/anlatım özelliğinin bir parçası olarak da ortaya çıkabildiğidir.

Böylesi bir özelliği Karacaoğlan'ın şiirlerinde görürüz. Karacaoğlan mahlasını kullanırken bunu ustalığını da gösterir şekilde çeşitli biçimlerde yapar. Bunlardan biri de "çağır Karacoğlan çağır" ifadesinde olduğu gibi mahlasının önüne ve sonuna aynı tekrar sözcüklerini koyarak yapmasıdır. Yapılan taramalarda bu söyleyiş yapısının/modelinin Karacaoğlan'da bulunduğu ve üslubunun bir parçası olduğu tespit edilmiştir. Genel okumalarda oluşan kanaat yanında önde gelen bir grup halk şairinin metinleri üzerinde tarafımızdan yapılan küçük çaplı bir taramada sınırlı sayıdaki bazı tekil kullanımlar dışında Karacaoğlan boyutunda bir kullanım tespit edilmemiştir. Bu konuda kesin bir yargıya varabilmek için büyük çaplı taramaların gerekli olduğu açıktır.

Kaynakça

Aksoy Sheridan, R. A. (2011), Türk halk şiirini sözlü formül kuramı bağlamında incelemek. *Millî Folklor*, 23(90), 70-77.

Arat, R. R. (1991). *Eski Türk şiiri.* Ankara: TTK Yayınları.

Arı, B. (1992). Karacaoğlan'da benzetmeler ve nitelemeler. [Yüksek Lisans Tezi]. Adana: Çukurova Üniversitesi.

Artun, E. (2001). *Âşıklık geleneği ve âşık edebiyatı.* Ankara: Akçağ Yayınları.

Başgöz, İ. (1968). *İzahlı türk halk edebiyatı antolojisi.* İstanbul: Ararat Yayınları.

Başgöz, İ. (1977). *Karac'oğlan.* İstanbul: Cem Yayınları.

Boratav, P. N. (1982). *Folklor ve edebiyat 2.* İstanbul: Adam Yayınevi.

Boratav, P. N. (1995). *100 soruda türk halk edebiyatı*. İstanbul: Gerçek Yayınları.

Coşkun, C. (2025). *Yapay zekâ metotları ile karacaoğlan şiirlerinden şiir üretimi* [Yüksek Lisans Tezi]. Siirt: Siirt Üniversitesi.

Dilçin, C. (1995). *Türk şiir bilgisi.* Ankara: TDK Yayınları.

Dizdaroğlu, H. (1969). *Halk şiirinde türler.* Ankara: TDK Yayınları.

Elçin, Ş. (1981). *Halk edebiyatına giriş.* Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Erşahin, İ. (2011). *Halk kültürü ve edebiyatı sözlüğü*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.

Gülensoy, T. (1991). Karacaoğlan'ın şiirlerinde dil ve üslup, *1. Uluslararası Karacaoğlan ve Çukurova Halk Kültürü Sempozyumu*, içinde (21-23 Kasım 1990), Adana.

Günay, U. (1993). *Türkiye'de âşık tarzı şiir geleneği ve rüyâ motifi.* Ankara: Akçağ Yayınları.

İlaydın, H. (1964). *Türk edebiyatında nazım*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.

Karadağ, M. (1993). *Türk halk şiiri*. Balıkesir: Alem Kitabevi.

Kaya, D. (1999). *Anonim halk şiiri*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Kaya, D. (2000). *Âşık edebiyatı araştırmaları*. İstanbul: Kitabevi Yayınları.

Kaya, D. (2007). *Türk halk edebiyatı terimleri sözlüğü*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Oğuz, M. Ö. (1993). Halk şiirinde tür ve şekil meselesi. *Milli Folklor*, 3(19), 17-45.

Özdemir, F. & Apaydın, M. (1995). Türk halk şiirinde anlatım tekniği. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(3), 5-15.

Özden, E. (2000). *Karacaoğlan'ın şiirlerinde edebî sanatlar*. [Yüksek Lisans Tezi]. Edirne: Trakya Üniversitesi.

Rayman, H. (1990). Karacaoğlan'ın şiirlerinde teknik. *1. Uluslararası Karaca Oğlan ve Çukurova Halk Kültürü Sempozyumu*, içinde (21-23 Kasım 1990, Adana). Adana: Arif Ofset.

Sakaoğlu, S. (1989). Türk saz şiiri. *Türk Dili, Türk Şiiri Özel Sayısı III (Halk Şiiri)*. 57, 445-450.

Sakaoğlu, S. (2004). *Karaca Oğlan*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Yardımcı, M. (1998). *Başlangıcından günümüze halk şiiri-âşık şiiri-tekke şiiri.* Ankara: Ürün Yayınları.

Yıldız, N. (2011). Karacaoğlan nasıl tapşırdı?. *Millî Folklor*, 23(91), 51-59.